

חיילים ישראלים על גדת התעלה - גמול העיר איסמעיליה ואזרחים מצריים

מדינת ישראל לא היתה קמה, כאשר קמה, אילו הסכים ארנסט בוזין ב-1946 לתת 100 אדף סרטיפיקאטים לעולים יהודיים. אילו עשה כן, היה המאבק האנטי-בריטי של הישוב נפסק לשנה-שנתיים, עד לקליטת כל העולים החדשים. בינתיים היו התנאים הבינלאומיים משתנים, ויתכן כי הקמת המדינה היתה נדחית למשך הרבה זמן. אולם בחיך היה אנטי-שמאי. הוא לא נתן את הסרטיפיקאט-טי. והמדינה קמה. הודות לאוייב.

★ ★ ★
מדינת ישראל לא היתה כוללת את יפו ונצרת, את רמלה וזורה, את ירושלים והגליל המערבי, אלמלא הותקפה ב-1948 על-ידי צבא את ערב.

ישראל הסכימה לקבל את הגבולות שנקבעו בתוכנית האו"ם. היא לא חלמה לשנות אותם. אילו השלימו הערבים עם גבולות אלה, היתה ישראל נשארת מדינה קטנה ועלובה, ללא כושר-עמידה צבאי וכלכלי. אולם מנהיגי הערבים לא רצו להשלים עם קיום ישראל. הם שלחו את צבאותיהם להילחם בה ולהחניקה באיבה. הצבאות מוגרו. וגבולות ישראל הורחבו בשדה-הקרב עד ללא הכר. הודות לאוייב.

★ ★ ★
הנצחון המזהיר של צה"ל כמלחמת-היבוק של החודש, וכיבושיו הנרחבים בצפון, במזרח ובדרום, לא היו באים לולא מעשיהם של מנהיגי ערב.

לולא סגר עבד-אלנאצר את מיצר טיראן, ולולא ריכז את צבאו בצורה אימננית בחצי-אי שני, לא היתה ישראל יוצאת למלחמה. היא לא היתה חולמת על כיבושים. והעתקהל הטובה העולמית לא היתה מתייצבת לימינה. שום חייל ישראלי לא היה עומד עתה בעזה, בשאר-אל-שייך ומול איסמעיליה. הוא עומד שם הודות לאוייב.

★ ★ ★
לולא החליט המלך חוסיין, ברגע של טירוף, לפתוח בהפגזת ירושלים ותל-אביב, לא היה צה"ל מפתיע את הגדה המערבית.

עובדה היא שאיש לא תיכנן זאת. אף כאשר נתלקחו הקרבות בדרום, לא חשב איש שהמלחמה תתפשט לגבול המזרחי. מעשי המלך באו כאפתעה. והתגובה היתה מאולתרת. לולא ירו תותחי ירדן, לא היה שום חייל ישראלי עומד עתה בשכם, בחברון — ובירושלים העתיקה. הוא עומד שם הודות לאוייב.

★ ★ ★
לולא הפגיוו הסורים את יבולי הצפון, לא היה צה"ל יכול לתקוף את הרמה הסורית. אפילו רצה בכך. הסורים, שהיו אשמים בכל ההתפתחות, יכלו לצאת מן

ההודות לאוייב

בעוד שכל הצעת-שלום מעשית היתה מעוררת ויכוחים, ואולי גורמת לפירוק הממשלה הרחבה, הרי עמדה של המתנה ושמירת-הקיים לא תביא לכל התנגשות פנימית.

★ ★ ★
יש לעמדה זו רק ליקוי אחד: היא לא תביא לשלום.

היא תגביר בהרבה את סיכויי ישראל להחזיק בחלק גדול ככל האפשר של השטחים שנכבשו. אבל היא אינה מגבירה את סיכויי השלום. ואולי להיפך. **כי כדי להשיג שלום, יש לעשות מעשים חיוביים, ומייד.**

אפשר היה, למשל, לפתוח מייד בהידברות עם מיליון וחצי ערביי פלסטין, המרוכזים עתה תחת דגל ישראלי. אפשר היה לעזור להם להקים נציגות מוסמכות, לברות עם הסכס-שלום אמיתי.

אילו קמה מדינה פלסטינית, במסגרת של ארץ-ישראל מאוחדת ופורציה מדינית, כלכלית וצבאית עם ישראל, היה המצב במרחב משתנה באופן מהפכני.

בפעם הראשונה היתה המלחמה חדה מלהיות מלחמה בין ישראל ובין כל הערבים.

היא היתה הופכת למלחמה בין ישראל וחלק מן הערבים — ובין שאר הערבים.

המערך האנטי-ישראלי הנוקשה במרחב היה מתפרק. מדינות אחרות — אולי ירדן, ובחדאי לבנון ותוניסיה — היו יכולות להושיט לנו יד.

אולם ממשלת ישראל אינה מסוגלת לנקוט קו פעיל ומתמכרת כוה. לא ממשלת הליכוד הלאומי, ולא הממשלה המצומצמת, שעליה חולמים חסידיו של משה דיין. לכן, עד אשר ישתנו הנתונים בארץ עצמה, ועד אשר יתגבשו בה כוחות פוליטיים חדשים המסוגלים להגשים קו חדש לגמרי, נראה כי הקו הנוכחי הוא סביר ביותר.

הוא סומך על טיפשות היריב.

זהו חשבון נכון מאד — בטווח הקצר. הודות לאוייב.

הפריע להן לעשות את הכל כדי לנסות לקבור האחת את השניה.

אילו היו מנהיגי ברית-המועצות מעוניינים באמת בטובת הערבים, הם היו מויעצים להם לברות מייד הסכס-שלום.

★ ★ ★
אולם המנהיגים הערביים הנוכחיים (זולת בורגיבה בתור ניסיה, ואולי זולת המלך חוסיין) הם שבויים של עצמם. הם לקחו את עצמם בשבי של סיסמות. הם כלאו את עצמם בין סורגים של מילים. סורגים אלה הם חזקים יותר מסורגים של ברזל. ומוסקבה מעוניינת שהערבים לא ירצו מסורגים-מילים אלה, כי כך הם נשארים גם בשבי חיבוקו של הדוב הרוסי. לכן יש הגיון רב בקו הטכסיסי שנקבע השבוע על-ידי ממשלת ישראל.

הוא נועד להרחיח זמן — הרבה זמן. הוא אומר: אנו מוכנים לדבר על הכל, גם על החזרת כל השטחים, אם הערבים יסכימו לדבר עימנו. אם הערבים מסרבים לדבר — אין לנו עם מי לדבר. ועד שיסכימו לדבר — נחזיק בכל השטחים שנכבשו. כי הם, הרי, הנושא לדיבור.

כפי שנראה כיום, ואם המלך חוסיין יברז לפתע שהוא לא מוכנים לשלום, יכול מצב זה להימשך הרבה-הרבה זמן.

אולי שנה. אולי יותר משנה. ובינתיים מתבצר המצב הקיים. יתרגלו אליו. עמדת המיקוח של ישראל מתחזקת מחודש לחודש.

זהו קו מחוכם מבחינה חיזונית. כי הוא מאפשר לישראל להחזיק בכיבושיה.

הודות לאוייב.

זהו גם קו מחוכם מבחינה פנימית, כי הוא מונע ויכוחים בממשלת הליכוד הלאומי. מחרות ועד מפ"ם, יכולים כולם להסכים לו.

המלחמה ללא תבוסה וללא כל פגיעה שהיא, לוא ישבו בשקט עוד יומיים-שלושה. אולם הם לא יכלו לשבת בשקט. הם נדחו על-ידי הסיסי מות של עצמם. הם פתחו בהפגזה, והתקיפו ישובים. לכן עומדים עתה חיילי ישראל בקונייטרה.

הודות לאוייב.

ורק מדינה אחת בגבול ישראל לא נפגעה. הרמטכ"ל הלבנוני קיבל פקודה להתערב — וסירב למסור את הפקודה לצבאו. הוא תבע גם להגן על חיי יהודי ביירות, ולמנוע כל פוגרום שם, כדי לשמור על השלום.

לכן אין שום חייל ישראלי עומד כיום כי ביירות, בטריפולי ובצירוף.

★ ★ ★
צה"ל לא יכניע היה להחזיק בכיבושיו — לא שנה לא חודש ולא שבוע — אילו הסיכמו כיום שליטי ערב לחתום מייד על הסכס-שלום.

אילו הסכימו לכן, היה העולם כולו מפעיל לחץ עצום על ישראל, ויתכן כי זו היתה נאלצת להיסוג מכל השטחים, או כמעט מכולם.

זה לא היה משנה בהרבה את המצב לעומת העבר. כי אין הבל רב בין חווה הקרוי "שביתת נשק", לבין חווה הקרוי "שלום".

השלום האמיתי אינו פרי של חוזים רשמיים בלבד. את השלום האמיתי אי אפשר לכפות. מקורו ביחסים החופשיים בין עמים.

לכן, אילו היו שליטי-ערב חכמים, היו חותמים מייד על הסכמים כאלה. אמנם, זה היה מכריח אותם להכיר רישמית בקיום ישראל, על גבי הגייר. אך זה לא היה מכריח אותם לסחור עימה, לפתוח את הגבולות, לבטל את החרם, ולשים קץ למלחמה המדינית בה.

(בשיא המלחמה הקרה בין סטאלין ודאלס, המשיכו ברית-המועצות וארצות-הברית להכיר זו בקיום זו, זה לא